

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2024
<i>Województwo:</i>	Podlaskie
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język białoruski Język litewski
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy Poziom rozszerzony
<i>Termin egzaminu:</i>	17 maja 2024 r. – poziom podstawowy 20 maja 2024 r. – poziom rozszerzony
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	20 września 2024 r.

Łomża 2024

OKE w Łomży

Opracowanie

Maria Fromelc-Chmielewska

Dane statystyczne

Krzysztof Najda

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

Al. Legionów 9, 18-400 Łomża, tel. fax (86) 216-44-95

(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22

e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

www.oke.lomza.pl

Spis treści

Język białoruski

POZIOM PODSTAWOWY	5
1. OPIS ARKUSZA.....	5
2. DANE DOTYCZĄCE POPULACJI UCZNIÓW.....	6
3. PRZEBIEG EGZAMINU	7
4. PODSTAWOWE DANE STATYSTYCZNE.....	8
POZIOM ROZSZERZONY	13
KOMENTARZ	14

Język litewski

POZIOM PODSTAWOWY	28
1. OPIS ARKUSZA.....	28
2. DANE DOTYCZĄCE POPULACJI UCZNIÓW.....	29
3. PRZEBIEG EGZAMINU	30
4. PODSTAWOWE DANE STATYSTYCZNE.....	31
POZIOM ROZSZERZONY	37
1. OPIS ARKUSZA.....	37
2. DANE DOTYCZĄCE POPULACJI ZDAJĄCYCH.....	37
3. PRZEBIEG EGZAMINU	38
4. PODSTAWOWE DANE STATYSTYCZNE.....	39
KOMENTARZ	43

Язык бiałорускі

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka białoruskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka białoruskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach, testu z lektur i kontekstów oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Майстры, якія вырабляюць чаўны, яшчэ не перавяліся на Палессі*, którego autorką jest Рэгіна Гамзовіч, odnosiły się 3 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte; test ze znajomości lektur i kontekstów zawierał 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch tematów do wyboru.

Тема 1.: *Якую спадчыну чалавек атрымлівае ад продкаў? Паразважай над пытаннем на падставе верша Янкі Купалы Спадчына і выбранага твора беларускай літаратуры.*

Тема 2.: *Чым абмежаваная свабода выбару? У адказе спашліся на апавяданне Васіля Быкава Калі хочацца жыць і выбраны твор беларускай літаратуры.*

Wypracowanie powinno liczyć minimum 250 słów. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (10 punktów za rozwiązanie testu językowego, 10 punktów za rozwiązanie testu ze znajomości lektur i kontekstów oraz 30 punktów za wypracowanie).

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (poz. 1246).

2. Dane dotyczące populacji uczniów

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających		
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ogółem	88
	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	74
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	14
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	88
	ze szkół niepublicznych	-
	kobiety	62
	mężczyźni	26
	bez dysleksji rozwojowej	83
	z dysleksją rozwojową	5

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 29 osób – 24 finalistów i 5 laureatów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Białoruskiego.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	1
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	-
	ogółem	1

3. Przebieg egzaminu

TABELA 3.

INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		17 maja 2024 r.	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		210 minut	
Liczba szkół		2	
Liczba zespołów egzaminatorów*		1	
Liczba egzaminatorów*		6	
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie dla OKE w Łomży.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. z 2024 poz. 302).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r., poz. 750).

⁴ jw.

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 1.

ROZKŁAD WYNIKÓW ZDAJĄCYCH

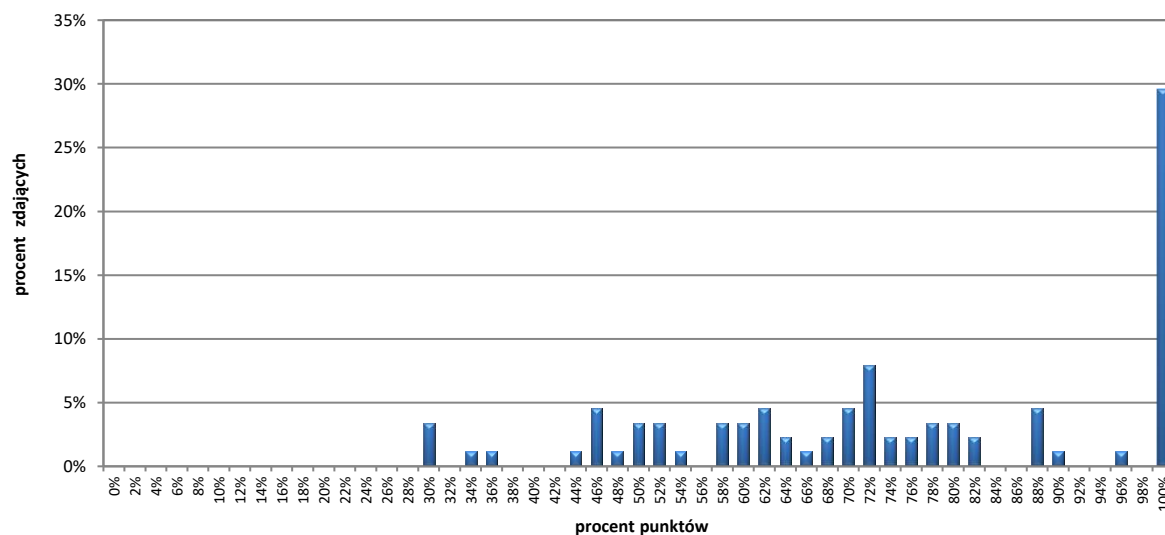

TABELA 4.

WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	88	30	100	73	100	75	21	100%
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	88	30	100	73	100	75	21	100%

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5.

POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania egzaminacyjne 2024			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Kształcenie językowe.	4) odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	65
2.	II. Kształcenie językowe.	1) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu [...].	68
3.	II. Kształcenie językowe.	4) odczytuje sens tekstów artystycznych, publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	74
4.	II. Kształcenie językowe.	1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego [...].	84
5.	II. Kształcenie językowe.	4) odczytuje sens tekstów artystycznych, publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	80
6.	II. Kształcenie językowe.	6) formułuje wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście.	74
7.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	3) rozpoznaje gatunki literackie, potrafi wymienić ich cechy.	73
8.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego [...] oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm [...].	81
9.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy [...].	69
10.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego [...].	85
11.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy [...].	76
12.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy [...].	80
13.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	7) rozpoznaje podstawowe motywy.	85

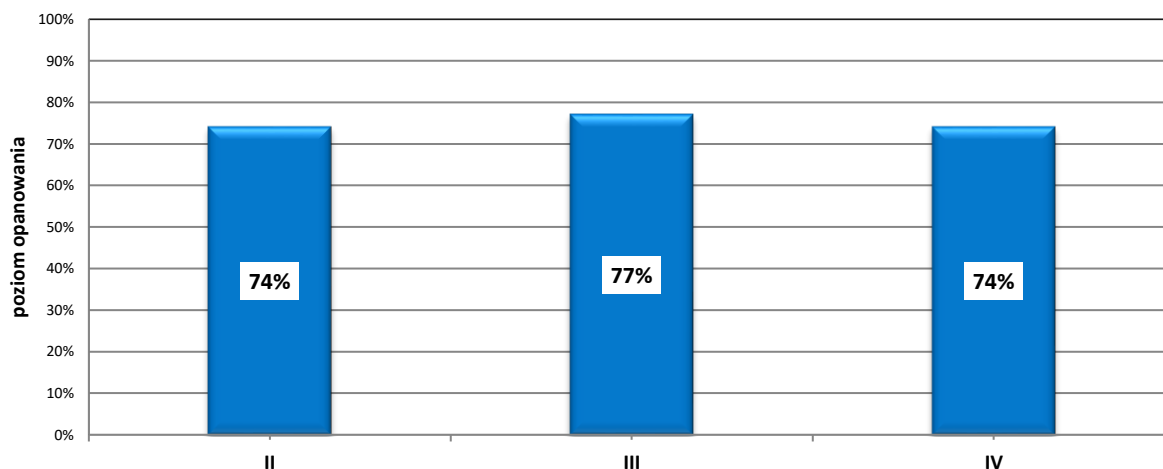
Część 3. Wypracowanie (Zadanie 14.)			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związki poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup wspólnotowych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	100
Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literackie, kulturowe, filozoficzne, biograficzne; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...].	79

Część 3. Wypracowanie (Zadanie 14.)			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	92

Część 3. Wypracowanie (Zadanie 14.)			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	92
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	94
Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	44
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Orografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	55
Poprawność interpunkcyjna			82

WYKRES 2.

POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH

Poziom rozszerzony

Na terenie województwa podlaskiego 29 osób przystępujących do egzaminu maturalnego z języka białoruskiego było finalistami olimpiady z tegoż języka mniejszości narodowej. Zostali oni zwolnieni z egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym i rozszerzonym, a na świadectwie otrzymali wynik maksymalny.

Komentarz

Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Test językowy

W tegorocznym arkuszu egzaminacyjnym w teście językowym znalazło się 6 zadań. Sprawdzały one stopień rozumienia przez zdających tekstu publicystycznego, umiejętność jego analizy i odczytywania na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji. Zadania miały zróżnicowaną formę.

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w Teście językowym

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej

W tegorocznej edycji egzaminu w części testowej nie było zadań bardzo trudnych ani trudnych.

Najtrudniejszym zadaniem było zadanie 1., zamknięte (poziom wykonania – 65%) polegające na wyborze funkcji tytułu w odniesieniu do przesłania tekstu. Aby poprawnie rozwiązać zadanie, zdający musieli wykazać się rozumieniem całego tekstu oraz umiejętnością wnioskowania. Część zdających błędnie wskazywała odpowiedź A., w której była mowa o tym, że tytuł dotyczy treści całego artykułu, a nie jego głównej myśli.

Drugim zadaniem – umiarkowanie trudnym – było zadanie 2. (poziom wykonania – 68%) w którym zdający mieli wybrać cechy języka tekstu. Aby poprawnie rozwiązać zadanie należało rozróżnić dialektyzmy oraz leksykę charakterystyczną dla języka literackiego. Część zdających miała kłopot z klasyfikacją dialektyzmów.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

W tegorocznej edycji egzaminu w części testowej nie było zadań bardzo łatwych.

Natomiast zadania 3, 4, 5 i 6 okazały się dla zdających łatwe.

Najłatwiejszym zadaniem w teście językowym okazało się zadanie 4., otwarte (poziom wykonania – 84%), w którym zdający mieli dobrać do podanych wyrazów antonimy. Nieliczne błędne odpowiedzi wynikały z niezrozumienia pojęcia antonimu (zdający dopisywali wyrazy bliskoznaczne) oraz podawania polonizmów, które nie należą do zasobów leksykalnych języka białoruskiego.

Zadaniem łatwym (poziom wykonania – 80%) było zadanie 5., otwarte, w którym należało określić funkcję kompozycyjną wykrzyknika zawartego w ostatnim zdaniu tekstu. Zadanie wymagało analizy treści całego tekstu oraz wnioskowania. Błędne odpowiedzi dotyczyły braku powiązania ostatniego zdania z główną myślą całego tekstu.

Poprawne rozwiązanie zadania 3., zamkniętego (poziom wykonania – 74%), wymagało przyporządkowania trzech pytań do ostatniego akapitu. Za poprawne przyporządkowanie odpowiedzi zdający otrzymywali 2 punkty. Zadanie wymagało analizy treści akapitu oraz wnioskowania. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych pytań.

W zadaniu 6., otwartym (poziom wykonania – 73%), należało sformułować dwa argumenty na rzecz tezy autora, że tradycyjny sposób wytwarzania łodzi powinien być kontynuowany współcześnie. Aby poprawnie rozwiązać zadanie, zdający musieli wykazać się rozumieniem sensu całego tekstu, jego znaczeń jawnych i ukrytych, umiejętnością wnioskowania oraz formułowania argumentów do podanej tezy. Część zdających miała kłopot z odnalezieniem w tekście i sparafrazowaniem dwóch różnych argumentów.

B. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w Teście ze znajomości lektur i kontekstów

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej

Zadania zawarte w drugiej części arkusza sprawdzały umiejętności dotyczące kształcenia literackiego i kulturowego.

W tegorocznej edycji egzaminu w części testowej nie było zadań bardzo trudnych ani trudnych. Jedno zadanie okazało się umiarkowanie trudne.

Najtrudniejszym zadaniem w teście okazało się zadanie 9., zamknięte (poziom wykonania – 69%), które sprawdzało znajomość lektury *Мужыцкай праўды №1* Кастуся Каліноўскага. Rozwiązanie zadania wymagało zastosowania kontekstu historycznego. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych w tabeli informacji.

Części zdających kłopot sprawiało zadanie 7. (poziom wykonania – 73%), w którym należało wybrać gatunek utworu Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча *Пінская шляхта* oraz podać jego jedną cechę. W zdecydowanej większości zdający dokonywali trafnego wyboru gatunku, część jednak nie potrafiła sformułować jego cechy gatunkowej.

Zadanie 11., otwarte, (poziom wykonania – 76%) sprawdzało znajomość lektury *Аблава* Васіля Быкава. Aby poprawnie rozwiązać zadanie należało zastosować dwa konteksty: literacki i kulturowy. Błędne odpowiedzi wynikały z braku znajomości treści lektury.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Dla tegorocznych zdających najłatwiejsze (poziom wykonania – 85%) okazały się zadania 10. i 13.

W zadaniu 10., otwartym, należało wypisać z wiersza Уладзіміра Караткевіча *На Беларусі Бог жыве* jeden epitet i jedną metaforę. Z odnalezieniem epitetu poradzili sobie wszyscy zdający, część miała problem ze wskazaniem metafory.

Zadanie 13., otwarte, także dotyczyło poezji i wymagało sformułowania tematu wiersza Алеся Барскага *Я сын зямлі беластоцкай*. Błędne odpowiedzi polegały na opisywaniu treści wiersza zamiast podania tematu.

W zadaniu 8. (poziom wykonania – 81%), zamkniętym, należało odpowiedzieć, czy opowiadanie *На Каляды к сыну* Змітрака Бядулі należy do konwencji realizmu, czy romantyzmu. Zdecydowana większość zdających nie miała kłopotu z rozpoznaniem sposobu kreowania bohatera i świata przedstawionego w wymienionym utworze.

Zadanie 12. (poziom wykonania – 80%), otwarte, sprawdzało znajomość lektury *Чарнобыльска малітва* Святланы Алексіевіч. Większość zdających poprawnie

zinterpretowała, na czym polega dramat bohaterki w załączonym fragmencie utworu. Błędne odpowiedzi wynikały z braku znajomości treści fragmentów lektury oraz z braku umiejętności formułowania zwięzłej odpowiedzi.

C. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu⁵

Zamieszczone w arkuszu tematy wypracowań sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej wypowiedzi w języku ojczystym. Sprawdzały także znajomość lektur oraz kontekstów i funkcjonalne ich wykorzystanie w procesie tworzenia toku argumentacyjnego.

Pierwszy temat, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważenie, jakie dziedzictwo otrzymujemy od naszych przodków i rozstrzygnięcie tego problemu w odniesieniu do wiersza *Спадчына*, którego autorem jest Янка Купала oraz innego utworu z literatury białoruskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do wskazanego w temacie wiersza oraz wybranego utworu z literatury białoruskiej.

Temat drugi, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważenie, co ogranicza ludziom swobodę wyboru i rozstrzygnięcie tego problemu w odniesieniu do utworu *Калі хочацца жыць*, którego autorem jest Васіль Быкаў oraz innego utworu z literatury białoruskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do wskazanej w temacie lektury oraz wybranego utworu z literatury białoruskiej.

Jeśli chodzi o realizację kryterium pierwszego w ocenie wypracowania, czyli *Spełnienie formalnych warunków polecenia*, polegającego na tym, że w wypracowaniu jest odwołanie do co najmniej jednego tekstu wskazanego w poleceniu jako obowiązkowego oraz wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu oraz wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną, kryterium to spełniły wszystkie wypracowania zdających.

Тэма 1.

Якую спадчыну чалавек атрымлівае ад продкаў? Паразважай над пытаннем на падставе верша Янкі Купалы *Спадчына* і выбранага твора беларускай літаратуры.

Wypracowanie musiało dotyczyć problemu postawionego w temacie, czyli rozważenia jakiego typu dziedzictwo otrzymujemy od naszych przodków. Zadaniem maturzysty było sformułowanie własnego stanowiska oraz przedstawienie wywodu argumentacyjnego wynikającego ze zrozumienia dołączonego do polecenia wiersza *Спадчына*, którego autorem jest Янка Купала i wybranego utworu literatury białoruskiej. Maturzysta mógł sformułować swoje stanowisko na różne sposoby.

⁴ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu podstawowego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

Zdający formułowali własne stanowisko w odniesieniu do polecenia podanego w treści zadania zazwyczaj już w pierwszym akapicie pracy. Wskazywali zatem, jak rozumieją pojęcie dziedzictwa oraz zwracali uwagę jakie znaczenie ma ono dla jednostki.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe* to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze (poziom wykonania – 79%). Obniżona punktacja w części prac wynikała z tendencji do streszczania utworów, a nie ich kontekstowej analizy.

Zamieszczone poniżej wypracowanie (przykład 1.) zawiera powierzchowną argumentację, ponieważ zdający koncentruje swoją uwagę głównie na streszczeniu utworów, poprzestaje na pobieżnych obserwacjach, konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie.

Wypracowanie – przykład 2. zawiera natomiast pogłębioną argumentację, ponieważ problem zawarty w temacie został przedstawiony wieloaspektowo, z uwzględnieniem różnych kontekstów. Wykorzystane w toku argumentacyjnym elementy treści utworów, pogłębiona interpretacja treści wierszy są spójne ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie pracy. Praca zawiera elementy refleksji, głębszego namysłu nad postawionym w temacie problemem.

цены ў беларусі. Я часта здымі беларускія фоткі
нарабаві міжыду прыроды ікая асмаіна і
нашым сэрца гаспадар баўрскім ікая нас
зпазніці. Мае апа ~~па~~ снеліна іамаі снадзвітаі
Мае іама снадзвіта апа іамаі прыскаі
іама іаарыфімаі і апа на маікі іамаі
на каікі мн іамаі іа іамаі.

Przykład 2.

..... Спадчына, што тое, што дастаем
 ад сваіх продкаў, ^{самі} сямі, ~~падруж~~
 бацькоў. Малабек атрымлівае
 ад продкаў розныя спадчыны
 напрыклад: ~~на прыклад~~ зямлю,
 хату, ~~якія~~ прадмет, каторы мае
^{большае} ~~якоесь~~ значэнне. ~~Аддае~~
 Цяпер падумаем мад пытаннем:
 «Якую спадчыну малабек
 атрымлівае ад продкаў?»
~~Творам у якім~~
~~Зьяўца Цяпер~~
~~Цяпер зьяўца~~ да твора пад
 заглаўкам: «Спадчына» Янкі
 Купалы. У твора ёе мова пра
 спадчыну ад прадзедаў, каторая
 дасталая для цера твора.

Яна дзя яю велікі маскай
 матчынай, пра якуто ён
 мае ~~сво~~ і казкі Герой
 мае вшыкі успамін да
 прадзедай, каторыя пакінулі
 яму ~~і спадчыну~~ на прахад
~~на прахад~~

Другім творах да якога
 з'яўняцца іста «На Беларусь
 Бог псыбе» Уладзіміра
 Караткевіча. У Аўтар у творах
 паказвае Беларусь, каторая
 каторую каторую продкі пакінулі
 іхным людзям, каторыя псыбуць і
 пагоць ад іх ^{гаршы} ~~гаршы~~ народ і
 не то не толькі

Каждой моме адмытаць яму
 кнігу на свой спосаб і баць там
 спадчыну і мародзе якуто
 прыгожы пакінулі продкі і для

іх, іэта месца, у ~~што~~ ~~важкі~~е
 месце, якое мена і адгаравалі
 ім сваім потомкам.

падсумовуючы ў творы „Спадчына“
 Янкі Ё. Купалы паказана
 спадчына, якую якая псыхе з
 асобай, каторая выпавядаецца
 ў творы. Спадчына, якая ~~яна~~ іэта
 уся старонка родная.

Другі твор ~~яна~~ да якога я
 вернулася, іэта „На Беларусі Ёсць
 псыхе“ Уладзіміра Караткевіча.
 Мова там пра народ, які пакінуў
 продкі, яны ё многа старэйшыя
 кад пакінуць для іншых
 моўцаў, народ пра, які можа
 мароць.

Для кожнага спадчыны ад
 атрымліваема ад продкаў можа
 быць чымсьць іншым. Не некаторым

Будзе то не штось вялікае, чымым
 будзе тэ жата хата, катар в
 катарай будзе жыць сям'я, і
 катарей будзе жыць сям'я, і
~~катарэй будзе жыць сям'я, і~~
 прадкаў не заболь ад прадкаў
 Не катарым людзям спадчына,
 якую я атрымаю ад прадкаў
 не мае значэння. Яны адказваюць
 з тым аб'ектам я думаю, што
 кожны чалавек павінен
 ацэніваць тое, што мае ад
 сваіх прадкаў

Тэма 2.

Чым абмежаваная свабода выбару? У адказе спашліся на апавяданне Васіля Быкава *Калі хочацца жыць* і выбраны твор беларускай літаратуры.

Wypracowanie musiało dotyczyć problemu postawionego w temacie, czyli rozważań jakie czynniki ograniczają jednostce możliwość wyboru. Poprawna realizacja wymagała odpowiedzi na pytanie postawione w temacie i przedstawienia pogłębionej argumentacji świadczącej o znajomości i zrozumieniu przez maturzystę opowiadania *Калі хочацца жыць...* Васіля Быкава oraz wybranego utworu literatury białoruskiej.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe* to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze. Obniżona punktacja w części prac wynikała, podobnie jak przy realizacji tematu 1. z tendencji do streszczania utworów, a nie ich kontekstowej analizy.

Zamieszczone poniżej wypracowanie (przykład 3.) zawiera pogłębioną argumentację, ponieważ problem zawarty w temacie został przedstawiony wieloaspektowo, z uwzględnieniem różnych kontekstów. Wykorzystane w toku argumentacyjnym elementy fabuły utworów, interpretacja wydarzeń są spójne ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we

вступіе до працы. Праца zawiera элементы рефлексіі, глыбшаго намыслу над поставіеным в темаче праблемем.

Przykład 3.

..... ~~Валодзя~~ Сладога выдатару ёсць адміністрацыя ~~адміністрацыя~~ ^{часта} праз розніца ~~сваго~~ ^{чвешнікі} ~~Валодзя~~

Тата вынікае з таго, што камабек часта знаходзіцца ў ~~у~~ ~~у~~ царскай ашыўкавай сітуацыі ~~інтэлектуальнай~~.....

..... Васіль Быкаў у сваім творы пад загалоўкам «Камі збожжыца ашыўка» прадстаўляе гісторыю двух моладзых мужчын, якія ўцякалі ад варагаў. Аззі з іх Алішка быў цяжка ранены. ~~Бітва~~.....

толькі адна дарога ~~кад~~ ~~уцякалі~~ уцякалі - рака. Алішка сацеў кад ~~а~~ сятар ~~яго~~ задіць.....

Валодзя меў выдатар. У яго ён аставіць сваяго замініка пемцам, што прынесла бы аму вялікія турботы. Не ~~дзі~~ ~~рады~~ ~~ког~~ ~~ён~~ таксама задіць ~~адміністрацыя~~ ~~дзіска~~

дзіскага саце камабека. Тата выдатар адміністрацыі караньнікам кодэксам ~~уцякалі~~ ~~уцякалі~~ У канцы канцаў Валодзя падняў рашэнне - заставаў перапынаці раку з Алішкам, кад яго ратаваць.....

..Аво.. выдатар ^{дзіў} ↓ бэльмі.. герайкны.. ..Аотаў.. ён.. раненны, ане..
..~~у~~.. ўдашная.. ~~і~~.. Сумным ёсць аднак.. факт.. што.....
..авадар.. Валодзі.. не.. пражыў.. ..Свадога.. выдатару.. ёсць....
..бэльмі.. адмеса.. баная.. ..ў.. такіх.. як.. гэтая.. экстрэмаліна
..святучынах.. ..~~авадар.. аднак~~.. ..Суправаджо.. таць.. і..м.. Многія
..ў..ж..ка..сці.. Сядар.. раненнаго.. ^{тэму раздыкаваў сваім асвядчэн.} ~~і~~.. жацеў.. дапамагчы.. Нішчы.. ↓
..... Свадога.. выдатару.. ↓.. можа.. быць.. адмежаваная.....
..праз.. ~~свадога.. аднак~~.. кару.. якая.. пагражае.. за..
..~~авадар~~.. гэты.. выдатар.. ..У.. трыбы.. „Маці“.. Якікі.....
..Брыня.. старэйшая.. жанчына.. мае.. мажы.. масць..
..выдатару.. ..Падчас.. ночы.. да.. яе.. ^{хаты} прыйшлі.. ўцякатчы..
..з.. лагер.. ..Ана.. без..а.. што.. не.. ^{пабіна і.. дапамагчы} ~~можа.. дапамагчы~~
..~~но~~.. таму.. што.. ~~авадар~~.. даць.. яна.. паперку....
..ка..т..о..ра..я.. гэ..т..о..га.. за..д..а..ра..на..а.. ~~Ана..~~.. Маці.....
..аднак.. да..па..ма..га.. да..й..ца..м.. ..Нешчы.. ад.. тым..
..да..бе..да..на..я.. ,.. а.. я..на.. ~~і~~.. разам.. з.. ні..мі.. з..і..н..ца..:.....
..Па..м..і..о..х.. та..го.. ,.. што.. жанчына.. ра..ш..ы..на.. да..па..ма..г..чы
..го..с..ц..ы..м.. ,.. я..е.. ~~авадар~~.. сва..до..га.. вы..да..та..ру.. бы..ла.. ад..ме..жа..ва..на..я
..праз.. ~~і~~.. ня..ме..ц..к..у..ю.. за..д..а..ро..ну.. ..А..е.. вы..да..та..р.. св..е..д..о..ц..ы..ць..
..ад.. я..е.. до..б..ры..м.. сэр..ц..ы.. ,.. а.. та..к..са..ма.. ад.. см..е..ла..сці..

.Хто ^{ды}могі... ішчы... мог ^{ды}не... да та мажы гэтым мюдзям праз...
 .кару... смерці... якая... да... мое... пагражаа...
 Падсумоўваючы... ~~мажыма~~ мажыма... заўважжыць...
 .што... свабода... выдатку... ^{каста ёсць} адмежаваная праз...
 .розныя... кынікі... На... прыкладзе... історыі... Аяёўкі...
 .і... Валодзі... мажыма... ўдатыць... як... гэтыя... ~~моральныя~~
 .мажыць... адмежавань... выдат... ~~мажы~~ Кабач... каці... ранены
 .праціў... свайго... сядра... ~~і~~ пра... мое... каці... ён... яго... заціў...
^{Валодзі} бы... мог... гэтыя... зраціць... ~~і~~ Неможліва... адобраць...
 .жыццё... свайму... ~~мажыць~~ прычэма... ~~ды~~ усамнаказа...
 .сараць... ~~і~~ Пакі... ~~мажыць~~ выдат... маці... ды...
 .адмежавань... але... яна... не... дама... і... ~~я~~ згінарава
 .гэты... факт... Каці... яна... мена... ды... свабоду... выдатку...
 .не... згінуча... ды...

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompozycja wypowiedzi: struktura, spójność i styl*, to znaczna większość wypracowań była właściwie zorganizowana pod względem funkcjonalności kompozycji wypowiedzi oraz jej podziału, zarówno w skali ogólnej, jak i w zakresie podziału na akapity. Równie dobrze zdający poradzi w kwestii spójności wypowiedzi. W zakresie stylu wypowiedzi, w wypracowaniach sporadycznie pojawiło się słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego.

Realizacja kryterium *Язык wypowiedзи*.

Umiejętność stosowania w wypracowaniu reguł poprawnościowych dotyczących gramatyki języka białoruskiego sprawiła zdającym najwięcej kłopotów. O ile większość zdających używała w wypowiedziach różnych rodzajów zdań i zróżnicowanej leksyki, o tyle znaczna część prac zawierała dużą liczbę błędów językowych. Mniej zastrzeżeń budziła poprawność ortograficzna wypracowań oraz poprawność interpunkcyjna.

Język litewski

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka litewskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.⁶

Arkusz egzaminacyjny z języka litewskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach, testu z lektur i kontekstów oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Vilnietės topografija*, którego autorką jest Laima Laučkaitė, odnosiły się 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte; test ze znajomości lektur i kontekstów zawierał 2 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 5 zadań zamkniętych. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch tematów do wyboru.

Temat 1.: *Ar jaunystė – tai gražiausias žmogaus gyvenimo laikas? Svarstykite ir pagrįskite savo nuomonę remdamiesi pateiktu Salomėjos Nėries eilėraščiu Žvaigždė – jaunystė bei kitu pasirinktu lietuvių literatūros kūriniu.*

Temat 2.: *Žmogaus ir gamtos harmonija. Svarstykite remdamiesi Antano Baranausko poema Anykščių šilėlis ir kitu pasirinktu lietuvių literatūros kūriniu.*

Wypracowanie powinno liczyć minimum 250 słów.

Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (10 punktów za rozwiązanie testu językowego, 10 punktów za rozwiązanie testu ze znajomości lektur i kontekstów oraz 30 punktów za wypracowanie).

⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2023/2024 i 2024/2024 (poz. 1246).

2. Dane dotyczące populacji uczniów

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających		
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ogółem	31
	ze szkół na wsi	31
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	31
	ze szkół niepublicznych	-
	kobiety	17
	mężczyźni	14
	bez dysleksji rozwojowej	28
	z dysleksją rozwojową	3

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	nieśłyszący	-
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	-
	z zaburzeniem widzenia barw	-
	ogółem	-

3. Przebieg egzaminu

TABELA 3.

INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		17 maja 2024 r.	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		210 minut	
Liczba szkół		1	
Liczba zespołów egzaminatorów*		1	
Liczba egzaminatorów*		4	
Liczba obserwatorów ⁷ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ⁸	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ⁹ (art. 44zzz)		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie dla OKE w Łomży.

⁷ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (poz. 1644) – podano łącznie dla Formuły 2024 i Formuły 2015.

⁸ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r., poz. 2230).

⁹ jw.

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 1.

ROZKŁAD WYNIKÓW ZDAJĄCYCH

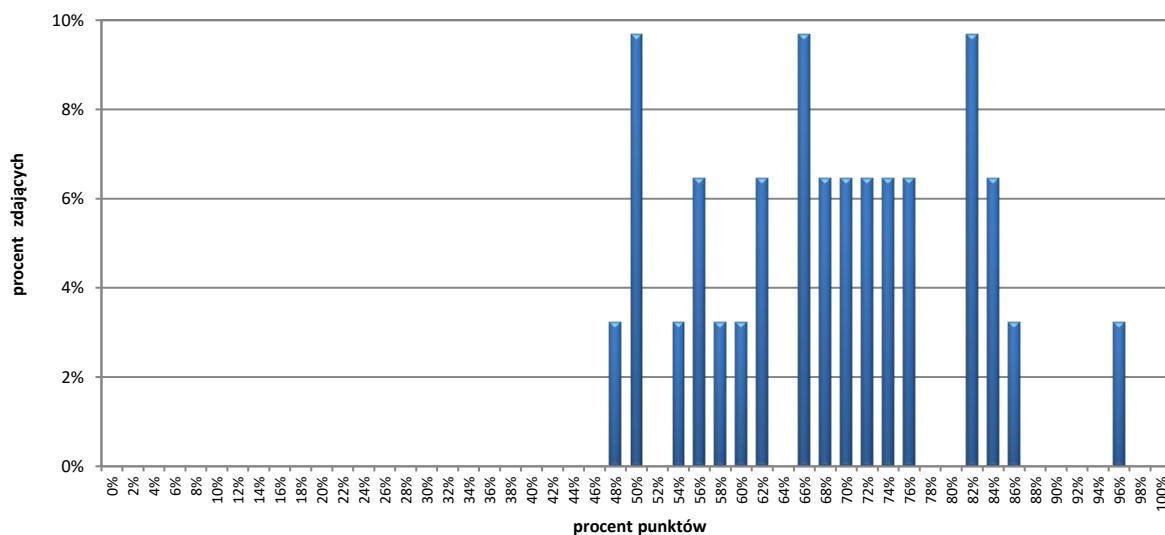

TABELA 4.

WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	31	48	96	68	50***	68	12	100%
w tym								
z liceów ogólnokształcących	31	48	96	68	50***	68	12	100%

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

*** Istnieje wiele wartości modalnych, podano wartość najmniejszą.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5.

POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania egzaminacyjne 2024			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Kształcenie językowe.	6) formułuje wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście.	29
2.	II. Kształcenie językowe.	4) dostrzega różnicowanie słownictwa, rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy [...]).	90
3.	II. Kształcenie językowe.	2) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia [...] grupy zdań [...] w akapicie).	94
4.	II. Kształcenie językowe.	1) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu [...].	65
5.	II. Kształcenie językowe.	4) odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	3
6.	II. Kształcenie językowe.	3) dokonuje logicznego streszczenia tekstu argumentacyjnego [...].	76
7.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	4) wskazuje zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego [...].	45
8.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich [...].	18
9.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	7) rozpoznaje podstawowe motywy; 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy [...].	84
10.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera [...].	79
11.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania [...] świata przedstawionego.	87
12.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego [...]. 7) rozpoznaje podstawowe motywy.	68
13.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	7) rozpoznaje podstawowe motywy.	55

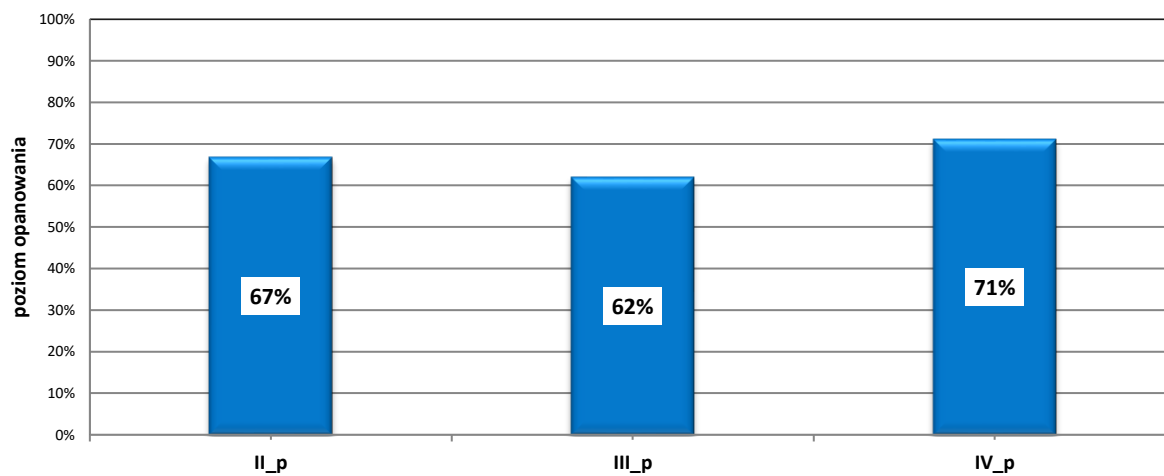
Część 3. Wypracowanie (Zadanie 14.)			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związki poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup wspólnotowych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	100
Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literackie, kulturowe, filozoficzne, biograficzne; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...]; 3) dostrzega i potrafi komentować estetyczne wartości utworu literackiego (poziom rozszerzony); 4) przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich (poziom rozszerzony).	61

Część 3. Wypracowanie (Zadanie 14.)			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	97

Część 3. Wypracowanie (Zadanie 14.)			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	95
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	100
Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	65
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Orografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	39
Poprawność interpunkcyjna			81

WYKRES 1.

POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka litewskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹⁰

Egzamin z języka litewskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów.

Temat 1.: *Kaip poetai vaizduoja jaunystę? Svarstykite interpretuodami ir lygindami pateiktus Kazio Binkio ir Vinco Kudirkos eilėraščius.*

Temat 2.: *Ar fizinis atotrūkis nuo Lietuvos turi įtakos dvasiniam ryšiui su tėvyne? Svarstykite ir pagrįskite savo nuomonę remdamiesi pateiktu Dalios Kuizinienės tekstu ir pasirinktais lietuvių literatūros tekstais.*

Wypracowanie powinno zawierać minimum 350 słów.

Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

Za napisanie wypracowania zdający mógł otrzymać 35 punktów.

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 6. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających		
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ogółem	28
	ze szkół na wsi	27
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	28
	ze szkół niepublicznych	-
	kobiety	16
	mężczyźni	1
	bez dysleksji	25
	z dysleksją	3

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2024 i 2024/2024 (poz. 1246).

TABELA 7. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niełyszący	-
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	-
	z zaburzeniem widzenia barw	-
ogółem	-	

3. Przebieg egzaminu

TABELA 8. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu	20 maja 2024 r.		
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego	210 minut		
Liczba szkół	2		
Liczba zespołów egzaminatorów*	1		
Liczba egzaminatorów*	4		
Liczba obserwatorów ¹¹ (§ 8 ust. 1)	-		
Liczba unieważnień ¹²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ¹³ (art. 44zzz)	-		

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie dla OKE w Łomży.

¹¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. z 2024 poz. 302).

¹² Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r., poz. 750).

¹³ jw.

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

TABELA 9.

WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	28	-	-	-	-	70	-
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	28	-	-	-	-	70	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej

Poziom wykonania zadań

TABELA 10.

POZIOM WYKONANIA ZADAŃ - POZIOM SPEŁNIENIA WYMAGAŃ W ZAKRESIE TWORZENIA WYPRACOWANIA NA POZIOMIE ROZSZERZONYM (WYPOWIEDZI ARGUMENTACYJNEJ ORAZ INTERPRETACJI PORÓWNAWCZEJ UJĘTYCH ŁĄCZNIE)

Wypracowanie			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związki poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup społecznych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	100

Wypracowanie			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...]; 3) dostrzega i potrafi komentować estetyczne wartości utworu literackiego (poziom rozszerzony); 4) przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich (poziom rozszerzony).	71
	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	

Wypracowanie			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	95
Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...] interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	94
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	96

Wypracowanie			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	55
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Orografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	29
Poprawność interpunkcyjna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Orografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	61

Komentarz

Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Test językowy

W tegorocznym arkuszu egzaminacyjnym w teście językowym znalazło się 6 zadań. Sprawdzały one stopień rozumienia przez zdających tekstu publicystycznego, umiejętność jego analizy i odczytywania na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji. Miały one zróżnicowaną formę.

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w Teście językowym

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najłabiej

Najtrudniejszym zadaniem było zadanie 3., zamknięte (poziom wykonania – 3%), w którym zdający miał wybrać sformułowanie odpowiadające treści ostatniego akapitu. Aby poprawnie rozwiązać zadanie, należało przeczytać i zrozumieć tekst oraz dokonać wnikliwej analizy ostatniego akapitu. Zadanie sprawdzało umiejętności analizy i syntezy informacji, odczytania akapitu z uwzględnieniem zawartych w nim informacji zarówno jawnych, jak i ukrytych. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych w zadaniu sformułowań.

Trudnym okazało się zadanie 1., otwarte (poziom wykonania – 29%), polegające na wyjaśnieniu tytułu tekstu w odniesieniu do jego treści. Zadanie wymagało wnioskowania oraz sformułowania krótkiej odpowiedzi. Odpowiedzi ocenione na 0 punktów wynikały z błędnego zrozumienia słowa *topografia*.

Do zadań umiarkowanie trudnych należało także zadanie 4. (poziom wykonania – 65%), w którym należało wybrać do jakiego stylu należy tekst (za poprawną odpowiedź zdający otrzymywali 1 punkt) oraz uargumentować swój wybór (za poprawną odpowiedź zdający również otrzymywali 1 punkt). Zadanie sprawdzało umiejętność rozpoznawania stylu tekstu oraz określenia jego cech. Większość zdających poprawnie wybrała styl publicystyczny, część miała problem ze sformułowaniem przynajmniej jednej jego cechy, czyli z podaniem argumentacji.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Dla tegorocznych zdających jedno zadanie było łatwe, dwa bardzo łatwe.

Najłatwiejszym zadaniem w teście językowym okazało się zadanie 3., zamknięte (poziom wykonania – 94%), w którym zdający mieli wybrać z tabeli pytania odpowiadające treści pierwszego akapitu. Nieliczne błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich wybranych pytań.

Również zadaniem bardzo łatwym było zadanie 2., zamknięte (poziom wykonania – 96%) polegające na rozpoznaniu, podanych w zadaniu wyrazów, jako barbaryzmów.

Większość zdających poprawnie także rozwiązała zadanie 6., otwarte (poziom wykonania – 76%), w którym należało napisać streszczenie załączonego tekstu. Poprawnie zredagowane streszczenie powinno zawierać jasno sformułowany temat tekstu oraz adekwatny poziom uogólnienia istotnych kwestii, które w związku z tym tematem zostały w artykule podjęte. Ponadto powinno być ono logicznie spójne i mieć liczbę wyrazów zgodną z określoną w poleceniu (od 40 do 60). Aby prawidłowo rozpoznać strukturę tematyczno-rematyczną tekstu, zdający powinien był uważnie przeczytać tekst źródłowy, przeanalizować go i odpowiedzieć na pytania wyznaczające strukturę streszczenia: o czym jest mowa w tekście? (temat), co mówi się w tekście na dany temat?, a następnie zredagować poprawną językowo wypowiedź. Zdający tracili punkty przede wszystkim za błędnie określony temat tekstu oraz brak adekwatnego uogólnienia.

B. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w Teście ze znajomości lektur i kontekstów

Zadania zawarte w drugiej części arkusza sprawdzały umiejętności dotyczące kształcenia literackiego i kulturowego, znajomość lektur na poziomie podstawowym.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najłabiej

Dla tegorocznych zdających jedno zadanie okazało się bardzo trudne, jedno – trudne i dwa umiarkowanie trudne.

Najtrudniejszym zadaniem w teście było zadanie 8., zamknięte (poziom wykonania – 18%) polegające na zaznaczeniu do jakiej konwencji należy twórczość Kazysa Binkisa, do zadania dołączony był wiersz. Niewielka część zdających odpowiedziała poprawnie, czyli rozpoznała konwencję futurystyczną.

Do zadań trudnych należało zadanie 7., zamknięte (poziom wykonania – 45%), w którym na podstawie analizy tekstu należało wybrać środek stylistyczny stanowiący oś kompozycyjną wiersza. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych w poleceniu dystraktorów.

Zadaniem umiarkowanie trudnym było 13., otwarte (poziom wykonania – 55%) polegające na określeniu tematu wiersza Kazysa Bradunasa *Svetimoji duona*. Zadający omawiali treść wiersza, streszczali utwór zamiast dokonać parafrazy głównej metafory, która stanowiła dominantę kompozycyjną wiersza i była zawarta w jego tytule.

Również zadaniem umiarkowanie trudnym było zadanie 13., otwarte (poziom wykonania – 68%) polegające na podaniu tytułu i autora tekstu załączonego do zadania fragmentu lektury.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Trzy zadania w teście z lektur i kontekstów były dla zdających łatwe.

Najłatwiejszym w teście okazało się zadanie 11., zamknięte, (poziom wykonania – 87%), które sprawdzało znajomość lektury Jonasa Biliūnasa *Vagis*. Błędne odpowiedzi wynikały z braku znajomości treści lektury.

Także łatwym było zadanie 9., otwarte (poziom wykonania – 94%) dotyczące lektury *Tėvynė ir žmogus* Vydūnasa, polegające na wyjaśnieniu sformułowania „Tėvynėje – augimo ir tapsmo

pradžia“ – jednej z kluczowej myśli utworu. Odpowiedzi zakwalifikowane jako błędne nie były związane z treścią utworu lub nie dotyczyły wątku zawartego w stwierdzeniu.

Większość zdających poprawnie rozwiązała zadanie 10., otwarte (poziom wykonania – 94%), w którym należało odpowiedzieć na pytanie, na czym polegał dramat głównej bohaterki oraz podać jego dwie przyczyny. Nieliczne błędne odpowiedzi wynikały z nieznamomości treści lektury.

C. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu¹⁴

Zamieszczone w arkuszu tematy wypracowań sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej wypowiedzi w języku ojczystym. Sprawdzały także znajomość lektur oraz kontekstów i funkcjonalne ich wykorzystanie w procesie tworzenia toku argumentacyjnego.

Pierwszy temat, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważenie, czy młodość to najpiękniejszy okres w życiu człowieka i rozstrzygnięcie tego zagadnienia w odniesieniu do wiersza , *Žvaigždė – jaunystė*, którego autorką jest Salomea Neris oraz innego utworu z literatury litewskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do wskazanego w temacie wiersza oraz wybranego utworu z literatury litewskiej.

Temat drugi, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważenie, na czym polega harmonia człowieka i natury oraz rozstrzygnięcie tego problemu w odniesieniu do utworu *Anykščių šilėlis*, którego autorem jest Anatano Baranauskas oraz innego utworu z literatury litewskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do wskazanej w temacie lektury oraz wybranego utworu z literatury litewskiej.

Jeśli chodzi o realizację kryterium pierwszego w ocenie wypracowania, czyli *Spełnienie formalnych warunków polecenia*, polegającego na tym, że w wypracowaniu jest odwołanie do co najmniej jednego tekstu wskazanego w poleceniu jako obowiązkowego oraz wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu oraz wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną, kryterium to zostało spełnione we wszystkich wypracowaniach zdających.

1 tema

Ar jaunystė – tai gražiausias žmogaus gyvenimo laikas? Svarstykite ir pagrįskite savo nuomonę remdamiesi pateiktu Salomėjos Nėries eilėraščiu *Žvaigždė – jaunystė* bei kitu pasirinktu lietuvių literatūros kūrinio.

Wypracowanie musiało dotyczyć problemu postawionego w temacie. Zadaniem maturzysty było sformułowanie własnego stanowiska oraz przedstawienie wywodu argumentacyjnego

¹⁴ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu podstawowego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

wynikającego ze zrozumienia dołączonego do polecenia wiersza i wybranego utworu literatury litewskiej. Maturzysta mógł sformułować swoje stanowisko na różne sposoby.

Zdający formułowali własne stanowisko w odniesieniu do polecenia podanego w treści zadania zazwyczaj już w pierwszym akapicie pracy. Wyjaśniali jak rozumieją pojęcie młodości oraz że na jego ocenę, czy jest to najpiękniejszy czas w życiu, czy też nie, mają wpływ różne okoliczności.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe* to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze (poziom wykonania – 61%). Obniżona punktacja w części prac wynikała z tendencji do streszczania utworów, a nie ich kontekstowej analizy.

Zamieszczone poniżej wypracowanie (przykład 1.) zawiera powierzchowną argumentację, ponieważ zdający koncentruje swoją uwagę głównie na streszczeniu utworów, poprzestaje na pobieżnych obserwacjach, konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie.

Wypracowanie – przykład 2. zawiera natomiast pogłębioną argumentację, ponieważ problem zawarty w temacie został przedstawiony wieloaspektowo, z uwzględnieniem różnych kontekstów. Wykorzystane w toku argumentacyjnym elementy fabuły utworów, interpretacja wydarzeń są spójne ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie do pracy. Praca zawiera elementy refleksji, głębszego namysłu nad postawionym w temacie problemem.

Przykład 1.

ora

..... Jaunystē tai pats svarbiausias kultūras
 kūrējs. Imagus... gyvenimo... Kūrenas... ingje-
 nimas... yra labai reikšmingas tolimame gyvenime.
 Kūrenas... Imagus... jaunystėje... ingjevo... geru... ingjevo
 bet taip pat ir blogu. Jaunus... Imagus... yra labai
 jaunas... aptinkamas... ^{reikiantis}... aplinka... kurioje
 jaunystėje... Imagus... kūna... patalpa... žina... didelė... reikime
 ja... charakterio... kūrime... Jaunystėje tai pats...
 kūnui... Imagus... beveik... neturi... jokių... reikšmės...
 Sabonija... Mėnį... savo... eiderantėje... "Maigytė-
 jaunystė"... pristato... jaunystės... vaizdą... autori...
 rasio... ja... jaunystė... turi... vieną... akimirką... Tai... parašo
 kaip... iš... kultūras... grai... perbūga... gyvenime...
 Taip pat... rodai... "mano... dienos -... reikšmės... asaros"
 reikšmė... ja... dienos... čia... kaip... asaros... tai... reikšmė
 kad... labai... grai... ~~De... dienos~~... dienos... Aš...
 yra... lyginamos... prie... pasaulio... vėju... kurio... regali-
 me... sukūpti... Taip... pat... dienos... grai... reiki-

Przykład 2.

ora

Kiekvienas mūsų turime arba turėjome
 jaunystę. Tai idomus ir pilnas iššūkių gy-
 venimo periodas. Vieniems tai nerūpestin-
 gas ir linksmas laikotarpis, o kitiems prie-
 āingai – pilnas klūčių ir nemalonių si-
 tuacijų. Labai dažnai mūsų jaunystę itako-
 ja šeima, aplinka arba mūsų pačių norai
 ir siekiai. Galima įvairiai atsakyti į klau-
 simą ar jaunystė tai gražiausias žmo-
 gaus gyvenimo laikas.

Ka kuriems jaunystė yra džiaugsmin-
 giausias laikotarpis. Žmonės dažnai iškelia
 jaunystę ir džiaugiasi, jog ji suteikia gali-
 mybę žmogui jaustis gerai ir nerūpestingai.
 Tai ~~mano~~ ^{išreiškia} ir Selomejė Nėris eilėraštyje
 „Žvaigždė – jaunystė“. Lyrinis „aš“ yra pati
 autorė. Ji aprašo netikėtą jausmą, kuris pa-
 keičia pasaulėžiūrą. Jaunystė lyg žvaigždė

labai staigiai atsitanda žmogaus gyvenime.
 Vieną akimirką visi jausmai ir jautris-
 ka ugnis, aistra paliečia lyginis subjekto
 širdį. Nekas nesustabdyt Salomėja Nėris...
 belekiančių/dienų... Jautris... nusiteikimo de-
 ka, žmogus neturi jokių baimių, nes žino, kad
 jis lydimas ypač „jaujstės žvaigždės“ ly-
 dimas. Salomėja Nėris pristata jaunystę kaip
 gražiausią žmogaus gyvenimo laikotarpį. Ta-
 da žmogus jaučiasi laimingas ir laisvas
 savo pasirinkimuose.

Kartais jaunystė būna kupina nerimo
 ir baimės. Žmogui tenka atsistoti gyve-
 nimo kryžkelėje, kur niekada nebus gero
 pasirinkimo. Tai Tokia situacija vairduo-
 ja Antanas Vienuolis kūrinyje „Paskenduolė“
~~Hen~~ Pagrindinė veikėja Veronika bijo išeti
 žmones, nes visi ~~is~~ ^{is} juokia ir nuže-
 mina. Mergina nesūg paliko jos ^{numy-} ~~sūg~~
 lėtas juozelis ^{todėl} kaimo žmones negaitėjo ^{jai}

pamokymu... ir... juokiu... ~~ir... Veronikos... prase...~~
 Paprausdine... veikija... ^{nusprendė} pasitikeiti... Juo zaponiene,
 bet ir ta isjuoke visa situacija. Barnyaje
 kunigas tempė Veronika... ir... kasy, ^{tevas} ~~zman~~
 ja... labai stipriai... sumusė. Atgigi ši neky-
 gybe, šlykštūs žmonių elgesiai ir... ~~at-~~
^{vykimas} ~~myja~~ artimaisiais... privedė Veronika prie
 savizindybės. Šiame atvejuje jaunystės lai-
 kotarpis nėra siejamas su... šiluma ir ge-
 zumu, bet bet su liūdesiu ir... ^u ~~nusi-
vylinūis~~
 Šie du kūriniai parodo, jog jaunystės
 nerūpestingą laikotarpį žmonės matuo-
 ja... įvairiais. Vieniems tai... džiaugsmingas
 periodas, o kitiems visa... priešinga... žiaurus
 Mano manymu tai, kaip mes išgyvename
 jaunystę ^{ypai} priklauso nuo mūsų artimųjų
 ir aplinkos, kuria ~~su~~ esame apsupti.
 Visada verta apsižvalgyti ir įvertinti...
 ar tikrai esame laimingi ir ką galime
 pakeisti... siekiant ~~laimes~~ ^{nerūpesti ngos} jaunystės...

2 tema

Žmogaus ir gamtos harmonija. Svarstykite remdamiesi Antano Baranausko poema *Anykščių šilelis* ir kitu pasirinktu lietuvių literatūros kūrinio.

Wypracowanie musiało dotyczyć problemu postawionego w temacie. Poprawna realizacja wymagała odpowiedzi na pytanie postawione w temacie i przedstawienia pogłębionej argumentacji świadczącej o znajomości lektury oraz odwołania się do innego, dowolnego utworu z literatury litewskiej.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe* to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze. Obniżona punktacja w części prac wynikała, podobnie jak przy realizacji tematu 1. z tendencji do streszczania utworów, a nie ich kontekstowej analizy.

Zamieszczone poniżej wypracowanie (przykład 3.) zawiera powierzchowną argumentację, ponieważ zdający koncentruje swoją uwagę głównie na streszczeniu utworów, poprzestaje na pobieżnych obserwacjach, konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie.

Wypracowanie – przykład 4. zawiera natomiast pogłębioną argumentację, ponieważ problem zawarty w temacie został przedstawiony wieloaspektowo, z uwzględnieniem różnych kontekstów. Wykorzystane w toku argumentacyjnym elementy fabuły utworów, interpretacja wydarzeń są spójne ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie do pracy. Praca zawiera elementy refleksji, głębszego namysłu nad postawionym w temacie problemem.

Przykład 3.

Žmogus ir gauta yra į save
 labai panašūs. Vienas su kitu labai
 panašiai veikia. Žmogus ir augalai auga,
 kai lija, lietus galima pasakyti jog dangus
 verčia kai grandis salos, jog dangus beras.
 Gauta ištikimyn yra labai gerai ir įveikti
 Gerai aprašyta gauta, galima pamatyti Adama
 Bazanacho poezijoje „Ankščių silėlis“
 Poema prasideda žodžiais „Kalnai kalbasi,
 pakalbės nuplėkė“ šitą galima patvirtinti
 gauta. Visa poema aprašo gautą, kalba su
 simonimi, Skitidoni, moterį, grandis, aprašymas
 ir visa gautas, harmonija, Autaricus, žavesi.
 gauta. Gauta tai ne tik augalai, gauta
 tai ir ašas, a jis labai priklauso nuo
 metų laiko. Žmogus ir gautas, harmonija.
 pagal metų laikus, galima patvirtinti, Kristijonas
 Donelaičio poezijoje „Mėsa“

Dančiais paėma aprašo kaip gyvena ^{aike} žmogus
 skirtingose metų laikose. Pasideda nuo pavasario
 kada visa gauta kelias o karta su
 ja žmogus. Pavasari, prasideda darbai, reikia
 apdirbti laukus, kad žiema būtų be vargų
 ir tiki žmogus, bet ir gyvena po
 pavasario ateina vasara. Tada prasideda
 švenčių žmonių sunkiai dirba, ~~ir~~
 kad turėtų ko gauti ko eiti po to
 ateina ruduo, patys sunkiusius, tikrai
 laikas kaimo žmogus, turi namų, joms, kad
 žiema turėtų daryti, bet tai ^{visada} ~~aike~~ kaip
 nes rudenį gauta darbiai ir "venkia" ir
 gali būti šlapia po visą sunkių darbų
 ateina žiema ir tada žmogus gali truputį
 pasilsėti.
 Kaip galėjome padėti žmogus turi
~~iki~~ prižiūrėti gautas vis nuo jas
 daug labai priklauso. Gauta tai ne tik

protis auqalai ir vaidai. Ganta yra
labai stipri ir kietas gali padaryti žalę.
Aan padiam patinka ir žmogaus ir gantės
normonija nes vėnas su kiltuo yra labai
surijs. Pats labai mylin vaikėikius. Pro ganta
bet ve virada leidžia aras. Tadel gerbim
ir saugolimi gantę nes be gantės nekas
ir mūsų.

Przykład 4.

..... Žmogus ~~atganda~~ nuo seniausiu laikų...
 yra glaudžiai susijęs su gamta. Jų tvisai...
 niekada nebuvo nutraukti. Dėka gamtos žimo-
 gus turi ką valgyti, kur atsipalaiduoti ir...
 gali rasti žvepimą. Gamta taip pat žmogui...
 nurodo kokius darbus jis turi atlikti. Žmogus ir...
 gamta gyvena su savimi harmonijoje. Šią temą...
 atskleidė Antanas Baranauskas poemoje „Anykščių...
 šilelis“ ir Kristijonas Donelaitis „Metuose“.....

..... Gamta žmogui teikia viską maisto...
 gėrybes, leidžia atsipalaiduoti bei nurodo tautos...
 istoriją. Antanas Baranauskas poemoje „Any-
 kščių šilelis“ pristatė kaip atrodo puikus...
 miškas. Kai žmogus įeina į mišką gali grožėtis...
 jo puikybės. Miškas primena žmogui dangų...
 ar vorių. Baranauskas aprašo jo išvaizdą...
 nuo paklėtės iki pat medžių viršūnių. Jis...
 taip pat daug deimesių skirė garsų aprašy-

mu. Žmogus miške gali išgirsti paukščių...
 čiulbėjimą ar medžių šlamėjimą. Jame taip
 pat auga uogienojai, grybai. Žmogus ir miškas
 gyvena harmonijoje. Jis teikia žmogui maistines
 bei statybines medžiagas. Givia taip pat yra...
 tokia vieta, kurioje žmogus gali atsipalaiduoti,
 pagalvoti apie savo problemas. Tokį nuraminimą
 žmogui gali duoti garsai, kuriuos
 girdi miške. Taip pat gamta, jos vaizdai gali
 duoti žmogui kvėpimą, kuriam ar išlesniau
 darbui. Baranauško paemone girta taip pat
 pristato duotas tautos istoriją. Miško ~~naikini-~~
 namas siejamas su tautos naikini-
 nimu. ~~Atėjus krikščionybai į Lietuvą buvo~~
~~naikinti miškai. Miško naikinimas~~
~~yra taip siejamas su caro prispanda. Tačiau~~
 ir taip miškas visą laiką buvo labai
 svarbus žmogui. Gamta yra nenutrū-
 kiamai susijusi su žmogum. Jis gyvena
 nime. Tai mums parodo, jog šie dalykai

egzistuoja su savimi harmonijoje. Deka nūsto
 xmogus turi ka valgyti bei vieta nusiraminti
 gamta nurodo xmogui darbu eiga.
 Krestijono Donelaičio „Metuose“ taip pat galime
 rasti xmogaus ir gamtos harmoningo gy-
 venimo atspindžius. Šiame kūnyje yra
 pristatomas kaime xmonių gyvenimo ritmo
 priklausomybė nuo gamtos. Metų laikai
 nusako būdams ~~darbus~~ kada turi
 atlikti kečius darbus. Taip „Pavasario linksmybese“
 parodoma kaip bunda gamta ir jos pareik-
 ximones. Kai bunda ^{augalija} ~~augalija~~, bunda ir kaime
 xmenes, kurie ~~dumba darbas~~ Pavasary seja
 darčius ir jaus. „Vasaros darbuose“ aprasima
 sienapjute. o „Rudenis gerlybese“ derliaus
 rinkimas. Tai parodo, jog gamta yra svarbi
 būdams, nes ji duoda jiems maistines
 medžiagas, kurias leidžia jiems gyventi ir per-
 laukti sunkų ximos laikotarpį. ~~o~~ Rudenį
^{medžiagai} ~~o~~ mēto lapus, o gamta ruošiasi ximui,

. taip kaip .ix. ximogus. ~~„Kiemos rūpesčiuose“ žmonės~~
~~matys audžia ir užsimą dabau dabaus~~
 „Kiemos rūpesčiuose“ parodoma kai mote-
 rys užsilma namais ir audžia.
 Štai ir parodo mums, jog ximogus
 ir gamta yra su savim glaudžiau susiję.
 Je ~~je~~ egzistuoja harmoningai. Gamta teikia
 ximogui maistines ~~gėles~~ medžiaga, nuramina
 jį ir nurodo kokių darbų turi atlikti ir
 duoda jam žkrepiamo.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompozycja wypowiedzi: struktura, spójność i styl*, to znaczna większość wypracowań była właściwie zorganizowana pod względem funkcjonalności kompozycji wypowiedzi oraz jej podziału, zarówno w skali ogólnej, jak i w zakresie podziału na akapity. Równie dobrze zdający poradzi w kwestii spójności wypowiedzi. W zakresie stylu wypowiedzi, w wypracowaniach sporadycznie pojawiło się słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego.

Realizacja kryterium *Język wypowiedzi*.

Umiejętność stosowania w wypracowaniu reguł poprawnościowych dotyczących gramatyki języka litewskiego sprawiła zdającym najczęściej kłopotów. O ile większość zdających używała w wypowiedziach różnych rodzajów zdań i zróżnicowanej leksyki, o tyle znaczna część prac zawierała dużą liczbę błędów językowych, w tym błędów ortograficznych: zakres i poprawność środków językowych – poziom wykonania – 65%, poprawność ortograficzna – poziom wykonania – 39%.

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych wypracowaniem na poziomie rozszerzonym⁵

Zamieszczone w arkuszu tematy wypracowań sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej wypowiedzi w języku ojczystym, umiejętność czytania tekstów literackich i nieliterackich, ich analizowania i syntetyzowania w kontekście historyczno- lub teoretycznoliterackim oraz kulturowym. Sprawdzały także znajomość lektur oraz kontekstów i funkcjonalne ich wykorzystanie w procesie tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej.

Temat pierwszy, to analiza porównawcza wierszy: *Vėjavaikis* Kazysa Binkisa oraz *Labora Vincasa* Kudirki w związku z tematem jak poeci przedstawiają młodość. Zdający powinien zrozumieć sens utworów. Dokonać ich analizy i porównania. Dla pogłębienia uzasadnienia tez interpretacyjnych powinien funkcjonalnie wykorzystać konteksty: historyczne, biograficzne, czy te dotyczące specyfiki epoki.

Temat drugi to wypowiedź argumentacyjna w związku z tematem czy odległość fizyczna wpływa na odczuwanie więzi z ojczyzną, z Litwą. Do tematu dołączony był tekst *Praradimo ir išlikimo dilema išėivijos kultūroje*, którego autorką jest Dalia Kuizinienė.

Zdający powinien zrozumieć załączony tekst, zinterpretować jego główne problemy oraz w toku argumentacyjnym przedstawić inne utwory z literatury litewskiej korelujące z tezami zawartymi w tekście.

Jeśli chodzi o realizację kryterium pierwszego, czyli *Spełnienie formalnych warunków polecenia*, to zostało ono zrealizowane na poziomie 100% przez wszystkich zdających.

Natomiast kryterium drugie, czyli *Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)*, zostało zrealizowane przez zdających na poziomie 71%, kryterium *Kompozycja wypowiedzi* natomiast na poziomach: struktura – 95%, spójność – 94%, styl – 96%. Kryterium *Język wypowiedzi* zrealizowano odpowiednio: zakres i poprawność środków językowych – 55%, poprawność ortograficzna – 29%, poprawność interpunkcyjna – 61%.

1 tema

Kaip poetai vaizduoja jaunystę? Svarstykite interpretuodami ir lygindami pateiktus Kazio Binkio ir Vinco Kudirkos eilėraščius.

Poniżej przykład wypracowania, w którym zdający otrzymał maksymalną liczbę punktów za realizację wszystkich kryteriów.

Przykład 1.

..... Paungelis. men. miukas. nus mone. jomyste. tai. poets. gra...
 žiausias. i. svarbiausias. žmogaus. gyvenimo. laikotarpis. Tai
 būtent. tada. žmogus. jaučia. abstrakcijas. laisvę, laisvę, bei...
 poetiškumą, savimi. Tai. kurie. poetai. pristato. jomyste. kaip.
 laikotarpį, kuomet. esame. pilni. jėgų, entuzjuzmo. bei. energij-
 os, kuria. pripratame. gerai. ir. teisingai. išuoloti, paži-
 dėti. dirbant. savo. ir. kitų. žmonių. labui... Jau mes. žmogus
 jaučia. visagalią, o. jo. žiūdis. yra. pilna. sąjūsių. bei. są-
 žūsių. tros. žmogus. Poetai. dažnai. atviruoja. ^{šį nepaprastą} jomysteis.
 laikotarpį. savo. kūrimose.
 Jomyste. gadi. būti. pristatoma. kaip. pilnas. sąjūsių. bei.
^{tačiau gyvenimo etapas}
 nem. ~~tačiau~~ kaip. Maria. Būna. kūrimyje. „Kėjimai. bei.“. Ji.
 yra. vaizduojama. kaip. laikotarpis, kuomet. žmogus. jaučia
 laisvę, nepriklaušomybę. bei. poetiškumą. savimi. Kiekviena
 jomės. žmogus. yra. išsireiškęs. nuotykių. ir. nematygtais...
 vėtoje. Išdėstę. net. leidyvi. anti. su. poveros. žm., kuris
^{simbolizuoja}
 yra. ~~gė~~ atgimimą. bei. jomyste. ... lyrinis. subjektas.
 yra. pojęgus. aplinkai. bent. ko. kas. žūti. bei. sieloti. net...

žmonės. siertis. idealas. da žmogus. ... dardis žmogus. bei. turėti.....
savas... oleobus... jaunystėje. žmogus... tiki. skommuos. ... i.....
... šviesa, teiša... su... bei. ku. tai. jaunystėje, ... kuo met. išsižadome
jų... dėl... moteriškumą. vertę. ir. sevesies. geravęs.....
poetas. rogius. jėmūsius. tobulėti. ... gerai... išneolats...
savas... gyvenimą, ... patirti... pas... seves. kaip. toli. ženklo,
Jaunystėje. myzantine. yre. taip. pat. ti. ang. my. stę, kuri.
gali... suilngdyti. žmogų. i. jo. vias. gyvenimą... Uudizka
rogius. jėmūsius... i. ti. pa. yrdi. ... dardis. be. dra. am. is,
pasisekti... i. jų. ve. blas. ję. bei. nara. dardis... Poetas....
ve. rd. uo. ja... bei. jaunystę. kaip. bei. katarpi. y. kuo met.....
žmogus... turi. daug. aus. ei. energijas, kurių. vertė.....
iš. uendati. dardis... i. dar. am. gyvenimui.....
..... Jaunystė. tai. t. v. b. ut. pat. ... spalvingas. is. ... gve
vima. d. a. p. a. ... Poetai. ję. gali. s. t. v. a. i. z. d. m. o. t. i. ... i. v. o. i. r. i. s. i. s.
bū. d. a. s. ... M. a. r. y. s. ... B. i. n. t. i. s. ... e. i. k. e. r. a. s. t. y. j. e. , ... V. e. j. a. u. a. i. k. i. s. " ... p. r. i. s. t. a. t. o
jaunystę. kaip. vis. ve. s. , ... j. j. a. m. a. t. v. i. s. ... e. n. e. r. g. i. j. a. s. ... b. e. i.
o. b. i. c. h. l. e. s. ... k. u. p. a. i. n. o. p. ... j. e. u. s. u. n. g. ... T. e. i. ... b. ū. t. e. n. t. ... t. e. d. e. ... p. i. l. d. a. u. e.
s. a. v. a. s. v. a. j. o. n. e. s. ... i. ... b. r. a. n. d. a. m. e. ... k. u. o. d. a. u. g. i. s. u. p. a. t. i. z. t. i. ... k. i. s. ...
d. e. l. t. o. ... V. i. s. a. s. ... U. d. i. z. k. a. ... e. i. k. e. r. a. s. t. y. j. a. , ... k. a. b. a. r. a. " ... v. e. i. z. d. u. o. j. e
p. r. i. s. t. a. t. o.

Przykład 2.

Rytis yra tarp piliėcio ir šalis kurioje
 gimė ir augo, ^{apgaubtas} ~~apgaubtas~~ tradicijom ir papročais
 vis ^(nu laiku) ~~augo~~ didėja ir ^{ėja} ~~stiprėja~~ ^{laiku} ~~nu laiku~~ Palikti
~~savo~~ tėvynę, kai jau ji yra tau labai artima
 yra šmardu. ~~Toti atotrūkis turi / didesnis /~~
~~patvirta / patvirtas / bei / už /~~
~~Italijos / i / abarig / kasmens / rji / tarp~~
 fizinis atotrūkis nuo Lietuvos turi didesnis
 Italijos ^{os} ~~Italijos~~ dvariniam ryšiai su tėvynę. Tai ^{ypat} ~~parižėdi~~
 emigracijoje, Antro Pasaulinio karo metu.
 Fizinis atotrūkis nuo tėvynės, prižadina
 gilesni, tautini, sąmoninguma, ^{šlaurimo, liudėsio} ~~bei suvalinamą~~
 ir ilgesio deua
 didios ~~se jos vortės~~. ~~ryšys~~ tampa gilesnis.
 Dvarinis ^{Vinco Krėvis} ~~ryšys~~ buvo ^a ~~išsamus~~ Dainija apie
 arą, ^{po} ~~po~~ ^{me} ~~me yra ^{pristatomas} ~~kaip~~
 tėvynės ^{tarp vienos ir gimbos vietos} ~~ryšys~~ ~~ypa~~ ~~realt~~ ~~istrukingas~~ / ~~ir~~
^{sugautos} ~~pauskis~~ buvo užvalintas~~

manov. ^{Ten} ~~bet~~ ~~ta~~ turėjo ^{o vis dėlto} ~~maisto~~ manumynų, ^{to} vandens, patogu ~~na~~ ^{to} ~~grybių~~ ^{to} ~~jis~~ nepaisė.
~~mes~~ ^{Aro} ~~jo~~ svarbiausia vertė buvo laisvė ir ^{o & ne patogu} gyvenimas savoje aplinkoje, ~~šiuo metu~~
 šis vaidas yra lyginamas prie šėvių
 žmonių, tragizmo. Taip, Italijoje XX a. ^{gyvenimo sąlygos buvo}
~~buvo~~ ^{esnės} ~~dau~~ ^{ir} ~~ta~~ ^{esnės} ~~patogios~~ ^{neil} ~~saugios~~ ^{lietuvių}
^{tuos laikus, tai nebuvo} ~~bet~~ ~~ta~~ ~~nebuvo~~ ^(vertės) ~~firmos~~ ~~ties~~ ~~svarbiausias~~.
^{duaninis} ~~Rusijos~~ tarp žmogaus ir tėvynės didėjo ^e ^{prievara} ~~maumė~~ ~~palikti~~ ~~namus~~ ~~bei~~ ~~laisvę~~ ~~prievara~~
 yra ~~laikoma~~ ~~bei~~ ~~didelis~~ ~~išsilūkis~~. ~~tas~~
^{Rungtis} ~~Rusijos~~ ^{in tėvynės} ~~tarp~~ ~~žmogaus~~ ⁱⁿ ~~litoje~~ ~~tolųje~~ ~~jis~~
~~alsėja~~. ^{vo} ~~Atskleidži~~ ^{Norai} ~~lietuvių~~ ^{norėjo} ~~norėjo~~ ^{vo} ~~neimama~~. ~~Ta~~
~~Aras~~ yra ^{atspindai} ~~pažedė~~ ~~žmogaus~~ ~~p~~ ~~gyvenan-~~
~~o~~ ~~litoje~~ ~~ta~~ ~~vietoje~~, ~~prievara~~ ~~išvaidinti~~.
 Daug liūžinienės apmąstymuose surandame
 mintis, ^{haimėdams} ~~po~~ ~~is~~ ~~apleisti~~ ~~namus~~, ^{haimėdams}
~~tam~~ ~~filu~~ ~~biūdu~~ ^{A Paulėtis} ~~buvo~~ ~~lygi~~ ~~numirti~~ ~~reisti~~ ~~mirti~~. ~~tembje~~
~~Žmonės~~ ~~taip~~ ~~pat~~ ~~lentis~~, ~~badavo~~. ~~Svarbiausia~~
~~Emigracija~~ ~~gyvenanti~~, ~~emigracija~~ ~~paute~~,
~~jam~~ ~~buvo~~ ~~laisvė~~. ~~bet~~ ~~maž~~ ~~toler~~ ~~nuvartyt~~ ~~gyvenimas~~
~~po~~ ~~lietuvių~~ ~~keičia~~ ~~globot~~ ~~bei~~ ~~išsaugoti~~,
~~buvo~~ ~~jam~~ ~~beprasmis~~.

~~neapaisant to, kad feshai ten me nera. Kaip~~
~~Aubore pristato, o piti emigrantai kurie visuomenės~~
~~organizacijos knygoje ir juozo Vainos. Nuo~~
~~Punsho ili seina, id. ypa randame~~
~~nima jog, gyvenimas. lituje. Talyje skabina~~
~~labiau gylintis i lietuviu kultura. oes~~
~~taip pat ypa~~
~~Aprasyti ten papročiai, žmoniu kalbos~~
~~krato kulturo. ypa~~
~~ta Tai i Ti knyga ypa įrodymai, jog~~
~~Punsho krato, lenkijoje, yrys m. turyne~~
~~o ne žlugsi~~
~~kiekija. Ten gyvena lietuviai, kurie~~
~~tradicijas~~
~~muoseleja papročiu. Dalia~~
~~bei~~
~~Dava. Iuziniene antroje~~
~~pastarajoje 2020, ypa emigrantai~~
~~kurie~~
~~kuris savo organizacija, kuri~~
~~visuomenei bureti, kuri kulturo gyvenimo,~~
~~Panašiai buvo Punsho, tačiau gyvenetaja~~
~~nebėra kreivija žmonemis, o nes je ypa tibras~~
~~lietuviams. (krato) gyvenetajai ten ypa tibras~~

no karyboje. Eilėraštis „Svetima duona“ pristato
 emigrantų tragizmą. Už gyvenimas lietuvių
 Talyje ~~vėis~~ karo metu, ~~visiškai~~ ~~mentaliu~~
 lyginiam subjektui: ~~visiškai~~ nesuteikė laimės.
 Jam meilėi valgyti: ~~svetimą~~ duoną, nepatogu
 gyventi tarp lietuvaičių su mintimi jog
 Ašynei uenoa. Bradūnas buvo Egzodo
 Jūylio i liuva & Taly, karo raištarpin.
 poetu, ~~Talyje~~ ~~ilgesys~~, ~~duonai~~, ~~It~~
 patikimas Talyje ~~ji~~ ~~nuėide~~. ~~Isuylimas~~ ~~it~~
 „Svetimos
 gimtinės duonai ~~ji~~ ~~nuėide~~, ~~neatir~~
 duonos“ subjektas nepalėps laisvai atsirasti
 kitoje Talyje, ~~priešinga~~ ~~ta~~ ^{todel autorius} gaime tapatinti
^{kurinio}
~~ne~~ ~~veiksmo~~ ~~reikėju~~. ~~Bradūnas~~ ~~priešinga~~ A. Štėma,
 priešinga ~~taip~~ Štėvija gali ~~At~~ suniokiot
~~malona~~ ~~šaiminga~~ & ~~imogaus~~ ~~teigė~~ ~~duonin~~ ~~teigė~~
^{daušmus} ^{teigė} ^{teigė}
~~taip~~ ~~teigė~~ Rypis nebira fiziska, bet
^{Nebira}
 duoniska, yra tai ~~piu~~ ~~ilgesys~~, ~~bet~~ ~~at~~ ~~ne~~
 tai skatinimas veikimui ~~je~~ ~~bet~~ ~~pilnam~~
^{poitigiam}
 uetėjimui.
 Fizinis atotrūkis nuo Lietuvos turi

..italos dvaniam rypai su tevyne
 Visiems tiems kurie myli
 gimta. Salia ~~ya~~ ya beprotiscai sunku
 ja, palub. ~~Atstaj~~ Santyliai gali buti visdui,
 taiau uelviemas ~~parilepta~~, ~~parilepta~~ bei
~~linda tevyne~~ ^{ei} gimo. bei liadi lai tevyne
 uencia. ~~Reakcijos~~ ~~Re~~ ~~mitu~~ kaip ~~ya~~
~~reaguojama~~ Rea kolia, reaucija, parivokusim?
 pi Tai piliausio nuo mus.

Problem pod lupą

Analiza prac egzaminacyjnych z języków mniejszości narodowych na obu poziomach pod kątem poprawności języka, zasobu leksyki, sposobu ujęcia tematu nasuwa kilka wniosków. Doświadczenia egzaminu maturalnego z ostatnich kilku lat potwierdzają, że dla części maturzystów skomponowanie wypowiedzi pisemnej poprawnej pod względem językowym to trudne wyzwanie.

Z kolei otrzymanie wysokiej oceny za realizację kryterium *Kompetencje i kulturowe* na maksymalną liczbę punktów, w przypadku poziomu podstawowego jest to 12 punktów, na poziomie rozszerzonym – 16 punktów, jest możliwe kiedy zdający wykorzystał znajomość tekstów z literatury białoruskiej, ukraińskiej, litewskiej i funkcjonalnie wykorzystał konteksty, np. literacki, historyczny, filozoficzny, kulturowy, wykazał się wiedzą i umiejętnościami z zakresu nauki o literaturze, nie popełnił błędów rzeczowych zarówno w odniesieniu do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej oraz przedstawił bogatą argumentację na korzyść postawionej przez siebie tezy w związku z tematem. Bogata argumentacja to argumentacja rzeczowa, pogłębiona, poparta trafnymi przykładami i szeroka/wieloaspektowa, stanowiąca – jako całość – wnikliwą analizę problemu sformułowanego w poleceniu, zawierająca elementy refleksji / głębszego namysłu nad problemem. W przypadku interpretacji porównawczej zawiera również analizę utworów.

Aby skonstruować taką wypowiedź potrzebna jest swoboda językowa, czyli znajomość zasobów leksykalnych danego języka mniejszości i umiejętne ich wykorzystanie. Zatem wysoka ocena z *KLik* koresponduje z wysoką oceną za zakres i poprawność środków

językowych. Zróżnicowana składnia, zróżnicowana leksyka, w tym np. poprawna frazeologia, precyzyjne słownictwo umożliwiają bowiem pełną i swobodną realizację tematu.

Znajomość zasobów leksykalnych języka ojczystego oraz jego norm umożliwia skomponowanie wyczerpującej i ciekawej wypowiedzi. Zdający, którzy otrzymali wysoką ocenę w realizacji *KLiK*, używali różnych rodzajów zdań, wykorzystywali bogatą i zróżnicowaną leksykę, co umożliwiło dogłębną realizację tematu w sposób swobodny i szczegółowy. Nie popełniali błędów stylistycznych, zdarzały się błędy interpunkcyjne oraz sporadyczne błędy ortograficzne. Zdając, którzy otrzymali niską liczbę punktów w kategorii *KLiK*, ograniczali się do zadowalającego zakresu środków językowych, który umożliwił realizację tematu, ale w sposób powierzchowny. Używali w większości prostej składni. Największy problem stanowiły błędy językowe, wynikające z zastosowania błędnych form deklinacji, koniugacji oraz używania kalek językowych z języka polskiego i rosyjskiego. Konieczne jest zatem pogłębianie znajomości zasobów leksykalnych poszczególnych języków mniejszości narodowych oraz języka kaszubskiego, ponieważ ograniczone kompetencje w tym zakresie skutkują brakiem możliwości skonstruowania pogłębionego toku argumentacyjnego i napisania wypracowania maturalnego ocenionego na wysoką liczbę punktów.